

EEN DROOM, EEN PLAN, EEN PIONIER, EEN SOCIAAL NOTARIAAT

Inleiding

In maart 2012 werd ik notaris in Rosmalen, het rijkste deel van de gemeente 's-Hertogenbosch. Inmiddels heb ik ruim 28 jaar ervaring in het notariaat, eerst als kandidaat-notaris bij Huijbregts Notarissen in achtereenvolgens Rosmalen, Vlijmen, 's-Hertogenbosch en Rosmalen. Kantoor Rosmalen splitste zich af van Huijbregts Notarissen en werd Hoffspoor Notarissen. Sinds 1 juni 2023 werk ik in Sittard-Geleen bij wat nu nog Frenken Moers en Heerings Notarissen heet. Ik ben nog bezig met mijn standplaatswijziging.

Notaris, in mijn ogen en in die van velen een prachtig ambt. In mijn dagelijkse werk ontmoet ik erg veel mensen die hun leven, dat vaak complex is, willen structureren en die in akten zaken willen vastleggen voor de toekomst. *"Het goed "regelen" voor de kinderen, voor de nabestaanden, voor als ik het zelf niet meer kan, voor als onze relatie toch niet voor eeuwig is, om de erfenis onafhankelijk en onpartijdig te verdelen omdat de erfgenamen ruzie maken, om goed te kunnen slapen"*. Dit zijn redenen die ik dagelijks hoor waarom mensen naar de notaris komen. En wij helpen hen graag. Onze beroepsgroep staat bekend om dienstbaarheid, onpartijdigheid en de grote toewijding aan werk en cliënten. Zo ook de mensen op mijn kantoor, nu en eerder, onze collega's werken erg hard om iedereen te kunnen helpen.

Maar hoe zit het bij mensen die niet vermogend zijn, die geen eigen huis hebben (ongeveer 8 miljoen woningen in Nederland, ongeveer 70% daarvan zijn koopwoningen)? Willen die mensen het ook goed regelen? Waarschijnlijk wel, maar die mensen zien we nauwelijks op kantoor, hoewel we voor iedereen toegankelijk willen zijn en dat ook uitstralen en zo bekend staan.

Hoe zit het met mensen die schulden of een klein vermogen erven? Wie helpt hen? Een gemiddelde nalatenschap bedraagt bijna € 25.000,-. In Rosmalen komen we een nalatenschap met een omvang van minder dan € 25.000,- niet vaak tegen. Maar heel vaak is de omvang dus lager dan dat bedrag. Er zijn ook veel negatieve nalatenschappen; die mensen zien we ook vrijwel niet op kantoor. Ik kan na twee maanden in Sittard-Geleen wel zeggen dat dit een veel armere streek en stad is. Ik heb in de eerste twee maanden geregeld mensen op kantoor geholpen met een huurwoning en een klein beetje spaargeld. Dat kwam in Rosmalen echt nauwelijks voor.

Hoe denken mensen zonder vermogen over de notaris? Velen zullen denken dat zij daarvoor niet in aanmerking komen, te duur, te ingewikkeld en niet nodig. Hoe denken mensen die laaggeletterd zijn of anderstalig zijn over de notaris? Die durven misschien niet eens een afspraak te maken door alle moeilijke taal in onze akten. Het imago van de notaris is wel veranderd in de loop van de jaren, maar we blijven worstelen met het beeld dat we duur zijn en dat onze akten onleesbaar zijn. Als ik lezingen geef in bijvoorbeeld oudereninstellingen/verpleeghuizen, hoor ik ook steeds dat het te duur is om naar de notaris te gaan.

Deze mensen kunnen naar de rechtswinkel, naar het Juridisch Loket, naar sociale wijkpleinen, naar ouderenadviseurs, naar het spreekuur van de belastingdienst, naar de sociale advocatuur, maar wat als ze een notariële akte of notarieel advies nodig hebben? Weten ze dan een notaris te vinden en weten ze überhaupt dat ze een notaris nodig hebben?

Ik geef hier nog enkele voorbeelden die laten zien dat ook een sociaal notariaat in mijn ogen noodzakelijk is.

Mijn droom was al lang om voor deze mensen ook goed toegankelijk te zijn, om drempels af te breken, om te laten zien dat het notariaat een belangrijke rol speelt in het rechtsverkeer van alle mensen. En niet door zoals de "Kruidvat- of "HEMA"-notaris

laagdrempelig te zijn door het alleen maar te hebben over goedkope dienstverlening met het risico dat de onafhankelijkheid op het spel staat, maar juist door een notaris in een wijk te zijn waar veel mensen wonen die niet automatisch het kantoor zullen binnenlopen bij een vraag, of die er helemaal niet mee bezig zijn. Mijn droom was en is om als een soort notarisrechtswinkel te werk te gaan, met (kandidaat-)notarissen, notarieel medewerkers die zich grotendeels vrijwillig inzetten naast hun normale werk, maar ook met vrijwilligers zoals ervaren mensen (bijvoorbeeld mensen met juridische achtergrond die al met pensioen zijn) en studenten, en met mensen van verschillende culturele achtergrond en mensen met een beperking als collega's. Er moeten akten getekend kunnen worden, maar ook moet er veel ruimte zijn voor laagdrempelig advies.

Enkele jaren geleden ontstond het idee bij mij om een sociaal notariaat op te gaan zetten. Na gesprekken met mensen die de doelgroep kennen en met collega's, de KNB, een stagiaire, ben ik op 8 maart 2023 begonnen met Sociaal Notariaat Den Bosch. Ik vond en vind het belangrijk om mijn droom werkelijkheid te laten worden.

Voor wie zijn wij nodig?

Hierna volgen enkele voorbeelden uit de praktijk, waarbij ik mensen heb geholpen (geanonimiseerd):

1. Een man met een licht verstandelijke beperking heeft geen enkel contact met zijn broer en zus; zij hebben tot zijn verdriet het contact met hem verbroken. Zijn moeder is in 2005 overleden, zijn vader, die hertrouwd was, in 2009. De man komt bij mij voor een testament. Hij heeft ongeveer €2000,- en wil door alles wat er gebeurd is absoluut niet dat dat naar zijn broer en zus gaat (wat volgens de wet zo zou zijn) maar naar een goed doel. Dat regel ik voor hem door het maken van een eenvoudig testament. Tijdens onze gesprekken hebben we het nog over zijn ouders. Blijkbaar waren die best vermogend, er was een eigen huis. Hij heeft nooit iets gehoord over een erfenis. Ik bied aan hem te helpen, de testamenten op te vragen en eventueel een brief te schrijven aan de tweede vrouw van de vader. Inmiddels is de termijn om een beroep te doen op de legitieme portie in de nalatenschap van de vader al voorbij (vijf jaar). We gaan eerst dat testament opvragen (de betreffende notaris rekent daar eigenlijk €75,- voor maar op mijn verzoek ivm omstandigheden wordt het gratis verstuurd) en daarin blijkt dat hij (de zoon met de beperking dus) onterfd is. Een beroep op de legitieme is eigenlijk niet meer mogelijk omdat er al vijf jaar voorbij is. Dan vragen we het testament van moeder op, daaruit blijkt dat hij nog vordering had op vader. Die vordering is nog niet verjaard (20 jaar). De zoon is verdrietig om de onterving en snapt niet goed waarom zijn vader dat gedaan heeft, hij heeft in zijn ogen niets verkeerd gedaan. Ik stuur een nette en vriendelijke brief aan de tweede vrouw van vader met een uitleg en de vraag of ze een gebaar wil maken en inzage wil geven in de hoogte van de vordering van moeder. Na enkele maanden krijgen we antwoord. En wel heel positief, ze snapt de situatie en de cliënt krijgt enkele duizenden euro's en is erg gelukkig. Hij kan nu wat ruimer leven en zelfs een gedroomde reis gaan maken die anders nooit mogelijk was geweest.
Door vrij simpele dingen, (maar die wel veel tijd kosten en als ik die op uurtarief had berekend dan was het voor hem onbetaalbaar geweest) heb ik dus heel goed kunnen helpen.
2. Een mevrouw met ongeveer €5000,- spaargeld, een huurhuis en een eenvoudige inboedel, heeft een grote familie, haar man is overleden en er zijn geen kinderen. Als ze niks doet gaat alles naar ongeveer 50 mensen. Na overlijden zullen die waarschijnlijk niet veel overhouden per persoon, omdat het erg veel werk is om zo'n familie uit te zoeken (legeskosten van de gemeente, notariskosten, enz.). Met de

meesten heeft ze geen contact. Door het maken van een simpel testament waarin ze een neef en een nicht met wie ze heel goed contact heeft, tot erfgenamen en executeur benoemt, is alles goed en makkelijk geregeld.

3. Een mevrouw, haar man is overleden, twee zonen, heeft al 20 jaar geen contact met één zoon X. Ze woont in een huurhuis en heeft een kleine spaarrekening (ong. €4.000,00), alleen AOW en geen pensioen. Diagnose beginnende alzheimer. Wil niet dat andere zoon Y, met wie ze goed contact heeft, problemen krijgt als ze bijv. naar verpleeghuis moet en ze zelf niet meer wilsbekwaam is. Wil graag dat zoon Y alles voor haar regelt. Hiervoor zou een levenstestament heel goed werken (kost normaal ruim €500,-). Daarnaast wil ze een testament maken waarin zoon Y tot executeur wordt benoemd en alle inboedel krijgt. Wil niet dat zoon X na haar overlijden in haar huis komt en dat Y dan met hem moet onderhandelen over verdeling van inboedel enz en over hoe de uitvaart geregeld moet worden. (kosten testament normaal ook ruim €500,-). Moeder is blij als zoon Y zonder inmenging van X alles na het overlijden van moeder rustig kan regelen.
4. Twee mensen die al 30 jaar samenwonen, samen hebben ze kinderen, er is niks geregeld, geen samenlevingscontract of testament, dan gaat één van de twee dood... De kinderen zijn erfgenaam, de langstlevende partner heeft niks te zeggen. Ze dachten altijd dat samenwonen dezelfde rechten zou geven als trouwen. Er is geen recht op het partnerpensioen omdat het pensioenfonds een samenlevingscontract eiste, en de erfenis gaat naar de kinderen.

Wettelijke regeling

Het vreemde is dat een sociaal notariaat nog niet bestaat in Nederland.

In art. 56 WNA in de WNA is geregeld:

1. *De voorzitter van de kamer voor het notariaat kan op verzoek van een belanghebbende wiens financiële draagkracht de in artikel 34 van de Wet op de rechtsbijstand genoemde bedragen niet overschrijdt, een in het desbetreffende ressort gevestigde notaris opdragen de in het tweede lid genoemde ambtelijke werkzaamheden te verrichten tegen een bedrag waarvan de maximumhoogte het bedrag is van de ingevolge de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 35, tweede lid, van de Wet op de rechtsbijstand, hoogst mogelijke eigen bijdrage.*
2. *Het eerste lid is van toepassing op werkzaamheden met betrekking tot:*
 - a.** *notariële akten houdende testament, huwelijkse voorwaarden, partnerschapsvoorwaarden, samenlevingsovereenkomst en voogdijbenoeming;*
 - b.** *notariële akten van scheiding van onverdeeldheden indien uit de onverdeeldheid de kosten van de notaris niet kunnen worden voldaan;*
 - c.** *verklaringen van erfrecht indien het saldo van de boedel minder bedraagt dan het in artikel 34, tweede lid, van de Wet op de rechtsbijstand genoemde bedrag voor het vermogen van een alleenstaande.*
3. *De verzoeker legt aan de voorzitter een verklaring over van de raad voor rechtsbijstand, bedoeld in artikel 1, van de Wet op de rechtsbijstand, waaruit het inkomen van de verzoeker blijkt.*
4. *Voor degenen op wie de eerste drie leden niet van toepassing zijn geldt voor de daarin bedoelde ambtelijke werkzaamheden een tarief waarvan het maximum bedraagt vier maal het in het eerste lid bedoelde bedrag. Dit laatste maximum geldt niet indien het eigen vermogen van een partij bij de akte of van partijen tezamen meer bedraagt dan € 226 890. Dit bedrag kan bij ministeriële regeling worden gewijzigd voorzover de consumentenprijsindex daartoe aanleiding geeft.*

5. *Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de wijze waarop de hoogte van het in het vierde lid bedoelde eigen vermogen wordt bepaald.*

Van deze regeling wordt niet of nauwelijks gebruik gemaakt. Notarissen zullen op individuele basis wel mensen helpen met goedkopere of gratis hulp, maar dit is niet of nauwelijks bekend bij de mensen die het nodig hebben. Mensen die gebruik maken van artikel 56 WNA, betalen een maximale bijdrage van €918,00, hetgeen hoger is dan meestal bij een notariskantoor als tarief wordt gehanteerd. Een dode letter dus. Ook notarissen zelf zeggen dat ze geen gebruik maken van de regeling.

Hoewel de politiek probeert via SP en PvdA om een sociaal notariaat in Nederland in te gaan stellen, is dit nog niet zo. We wachten op het adviesrapport aan de minister van de Radboud Universiteit.

Uitwerking plan en oprichting Stichting Sociaal Notariaat Den Bosch

Na de afgelopen drie jaar vooral veel tijd besteed te hebben aan nadenken, dingen opschrijven, lezen, is door alle publiciteit die ik samen met Michiel van Nispen van de SP heb gekregen in Volkskrant, Brabants Dagblad, Omroep Brabant en Radio 1 over het onderwerp eind 2022 toch wel een balletje gaan rollen. In diezelfde week had ik een gesprek met de coördinator, Rita van Eijndhoven, van wijkplein De Kiek, Dageraadstraat in Den Bosch, (midden in de Graafse Wijk, het valt onder de wijkpleinen van KOO (gemeente en Farent werken hierin samen)) en de mantelzorgcoördinator van Farent, Akkie de Rouw.

Zij waren erg enthousiast (de publiciteit hielp me ook erg) en we hebben toen afgesproken in 2023 te beginnen op (vrijwel) iedere dinsdagmiddag.

Ook het Juridisch Loket was erg enthousiast maar zij hadden op dat moment geen goede locatie en achteraf gezien is het wijkplein misschien nog wel een betere plek; dicht bij de mensen en laagdrempeliger.

Rechtsvorm

Na lang denken heb ik ervoor gekozen om een stichting op te richten. De oprichtingsakte is op 24 januari 2023 gepasseerd bij mijn oud-collega Pieter Heeringa.

Ik heb zelf geld gedoneerd voor de stichting en inmiddels hebben we al veel donaties ontvangen.

Het is de bedoeling om een ANBI-status aan te vragen, maar dit had tot nu toe nog geen prioriteit.

Ik heb er niet voor gekozen om een heel nieuw kantoor te beginnen of een BV op te richten. Dit gaf te veel obstakels en was ook veel ingewikkelder om te realiseren.

Bestuur stichting

Het bestuur heeft een keer vergaderd in 2023. Tussentijds is er soms overleg via Whatsapp of e-mail en de voorzitter en penningmeester hebben regelmatig contact in verband met betalingen of ontvangen donaties.

Het bestuur bestaat uit:

- Yvonne Vleeshouwers, voorzitter
- Jet van Bussel, penningmeester
- Johannes van der Aa, secretaris
- Marie-Claire van den Heuvel, bestuurslid
- Ron Pennings, bestuurslid

Alle bestuursleden zijn vrijwilliger en ontvangen geen vergoeding vanuit de stichting. Het werk dat ik doe voor de mensen die op het spreekuur komen, doe ik ook vrijwillig. Ik ben een middag per week minder betaald gaan werken om het werk hier te kunnen doen. Zoals hierna vermeld wordt er voor de door mij gewerkte uren niets in rekening gebracht aan de stichting. Slechts de uren van degene van het notariskantoor die mij helpt met voorbereiden en afwerken en registreren van de akte worden betaald tegen een gereduceerd uurtarief, met een opslag per cliënt en de daadwerkelijke kosten die het kantoor maakt worden ook door de stichting terugbetaald.

Woordmerk

Het woordmerk is door grafisch ontwerper Theo Peters ontworpen. Hij heeft dit voor mij als vriendendienst vrijwillig gemaakt. Ik vind het zeer goed passen bij het doel. Hij heeft houten zogenaamde 'biljetletters' gebruikt, waarmee in het verleden affiches werden gedrukt. Hij schrijft:

"Bij het ontwerpen van het logo voor Sociaal Notariaat Den Bosch ben ik van de volgende uitgangspunten uitgegaan:

- een letterbeeld: een woordmerk
- zonder franje, ongepolijst, goed leesbaar
- wars van het bestaande imago van de beroepsgroep, zeker niet chique
- communiceert direct, is helder en laagdrempelig
- activistisch
- eenvoudige kleurstelling

Bovendien valt of staat de herkenning van een beeldmerk met de mate waarin het herhaald wordt: op beeldscherm, in drukwerk of in de openbare ruimte.

Het logo van SNDB zal slechts op bescheiden schaal zichtbaar zijn.

Het woordmerk vormt dus uiteindelijk het logo."

Website/taal

De website is zeer klein, toegankelijk, met weinig tekst. Later kunnen er eventueel filmpjes worden toegevoegd. Tekst in eenvoudige taal, met een vertaalmogelijkheid. Ook in de akten probeer ik de taal eenvoudig te houden. Ook de flyers die ik heb gemaakt gebruikt eenvoudige taal. Eric Alink, schrijver uit Den Bosch, heeft me geholpen met de teksten.

Publiciteit

Radio 4, Volkskrant, Radio 1, BD en Omroep Brabant, de Rosbode, het Brabants dagblad, Bossche Omroep en later ook het Financieel Dagblad en nogmaals Radio 1 hebben al aandacht besteed aan het initiatief. Op TV is er een item bij Hart van Nederland geweest. Zij zijn komen filmen op het wijkplein en samen met een vrijwilliger hebben we het idee goed kunnen uitleggen. Wij hebben vooral in het begin veel gedeeld op FB en LinkedIn. Herman van Dinther heeft een mooi artikel in Maggezien geschreven. Fotograaf Marc Bolsius heeft om niet foto's gemaakt voor de website en voor het Brabants Dagblad. Verder heb ik veel flyers in de Graafse wijk verspreid en via alle wijkpleinen en het Juridisch Loket in Den Bosch. Er zijn ook artikelen verschenen in Radboud Rechten, het blad van de Consumentenbond, Mr., Campagne Toegift. Bij de opening was wethouder Marianne van der Sloot aanwezig.

Wie komen in aanmerking voor rechtshulp?

Ik richt me in mijn hulp op mensen die in de gemeente 's-Hertogenbosch wonen. Tot nu toe vraag ik geen bewijzen van een laag vermogen en inkomen. Advies is gratis. Een akte betaalt de stichting en ik vraag de mensen die ik help om een eigen bijdrage aan de stichting. Dit past in de trend van "gratis geld" zonder te veel regels en moeilijke

procedures voor burgers. Ik hoop en denk dat er weinig mensen misbruik maken van de situatie.

Financiën en verhouding kantoor en Sociaal Notariaat Den Bosch

In het begin heb ik vooral zelf geïnvesteerd en het ontwikkelen van de website, het briefpapier, visitekaartjes, publiciteitsmateriaal enz. betaald. Theo Peters heeft het ontwikkelen van het woordmerk en de bijbehorende publiciteitsfolders om niet gedaan. Anderen pasten hun tarief aan en zo kon ik redelijk goedkoop beginnen. We betalen voor het gebruik maken van de ruimte in het wijkplein geen huur aan de gemeente 's-Hertogenbosch. De gemeente, in de persoon van wethouder Marianne van der Sloot, draagt ons initiatief een warm hart toe. Zij was aanwezig bij en sprak op de opening en is ook later nog een keer komen kijken hoe het spreekuur loopt.

Inmiddels heeft de stichting veel donaties gekregen dus de stichting kan er wel even tegen. Ik verwijs hiervoor naar het financiële jaarverslag. Ik heb voor een halve dag managementfee ingeleverd om dit vrijwilligerswerk te kunnen doen. Ik ben op dinsdagmiddag in Den Bosch in het wijkplein. Het sociaal notariaat heeft een goede uitstraling voor Hoffspoor Notarissen met zich meegebracht. Ik ben ondernemer van het jaar 2023 geworden in verband met dit initiatief en daar heeft het kantoor mede van geprofiteerd. In 2023 is er nog een groot artikel in het Financieel Dagblad (dus landelijk) gepubliceerd, Dat gaf veel activiteit op social media en drukte op het wijkplein. Ook kreeg de stichting uit het hele land donaties. Ik hoop over een tijd het stokje in Den Bosch (gedeeltelijk) te kunnen overdragen aan een andere notaris of kandidaat-notaris uit den Bosch en dan in Sittard-Geleen een nieuwe vestiging te openen.

Ik werk alleen samen met mijn eigen kantoor, tot april 2024 Hoffspoor Notarissen en vanaf juni 2024 Frenken Moers en Heerings Notarissen. Dit is: een uurtarief van €35,- exclusief BTW voor de medewerker van het kantoor die me helpt met het voorbereiden, afwerken en registreren van de akte en met een opslag van €20,00 aan kantoorkosten per cliënt en vermeerderd met de werkelijke kosten voor het kantoor, zoals leges Centraal Testamenten Register, verplichte bijdrage kwaliteitsfonds notariaat, griffierechten rechtbank, legeskosten gemeente. Ik werk ook alleen met de modellen van mijn eigen kantoor (eventueel door mijzelf in eenvoudiger taal gemaakt). De cliënt krijgt het ontwerp van het kantoor, van mij als notaris en krijgt ook de algemene voorwaarden van het kantoor. De dienst wordt dus afgenomen bij het kantoor. De rekening wordt alleen betaald door de stichting en de mensen betalen een eigen bijdrage aan de stichting.

Verwerkte vragen/gegeven advies en gepasseerde akten 2023

In 2023 zijn de volgende werkzaamheden verricht:

Ik heb veel vragen beantwoord per mail of via de informatiepagina op de website.

Ook werd er af en toe telefonisch advies gegeven. Dit wordt ontmoedigd, In principe nodig ik mensen uit langs te komen.

Ik heb geholpen met het invullen en versturen van volmachten in verband met het verwerpen, aanvaarden of beneficiair aanvaarden van erfenissen. Ook hielp ik met het uitleggen van brieven die mensen van notarissen kregen, met name over nalatenschappen, en vaak over de gang van zaken in het geval er schulden waren. Ik kreeg in dit kader vragen die soms ook voor hoofdbrekens zorgden. De casus die me

het meest is bijgebleven is de volgende (anoniem gemaakt en met een kleine verandering van de feiten, om het niet herkenbaar te maken):

Een moeder uit Somalië, gevlucht naar Nederland ongeveer 20 jaar geleden, met twee jonge kinderen. De vader was vermoord. Zij kwam in Nederland aan en werd tijdens haar procedure geholpen door een Nederlandse man. Hij stelde voor haar kinderen te erkennen, zodat ze sneller de Nederlandse nationaliteit zouden krijgen. Na die procedure was het contact verwaterd. De laatste tien jaar had ze nooit meer iets van hem gehoord en haar kinderen, nu twintigers, ook niet. Plotseling kregen de kinderen een brief van de Belastingdienst dat hij was overleden en dat hij nog schulden bij de Belastingdienst had van ruim EUR 8.000,-. Zij bleken door de erkenning zijn (enige) erfgenamen te zijn. De moeder kwam met deze brief bij me en ik kon de kinderen helpen met de verwerpingsprocedure.

Ik kreeg vragen over de gevolgen van scheiding bij huurwoningen, over de gevolgen voor de inschrijftijd enz. Geen vragen die ik in mijn dagelijkse praktijk tegenkom, maar mooi om het voor deze mensen te kunnen uitzoeken.

Ik gaf advies over het vastleggen van eigendomsverhoudingen van inboedel en schuldbekentenissen. Ook heb ik iemand geholpen met het vastleggen van een idee (depotovereenkomst) in verband met het opzetten van een klein bedrijfje. Hij kreeg nog een uitkering maar wilde graag voor zichzelf beginnen.

De akten die gepasseerd zijn, betreffen voornamelijk testamenten, een enkel levenstestament, en enkele huwelijkse voorwaarden.

Ook hier geef ik graag een voorbeeld van een bijzonder verhaal. Het gaat over een man van 84 jaar uit voormalig Joegoslavië, die al heel lang in Nederland woont en hier altijd in een fabriek gewerkt heeft. Hij heeft niemand, geen familie, geen vrienden. Er is een beetje geld, een uitvaartverzekering en de inboedel van zijn kleine huurwoning. Er zijn drie vrijwilligers die zich om hem bekommeren. Ze helpen met "papieren", bankzaken, doktersbezoeken. Eén van hen werkt als vrijwilliger in ons wijkplein. De man begint ouder te worden, en het zou erg zijn als zij hem niet meer kunnen helpen als hij bijvoorbeeld dement mocht worden. Maar de man vertrouwt verder niemand en mijdt zorgverleners. Ik ga mee naar de man en na een paar gesprekken vertrouwt hij mij en maken we een levenstestament. Mocht de man in de toekomst geestelijk achteruit gaan, dan kunnen de vrijwilligers hem blijven helpen en hoeft er geen rechter aan te pas te komen. Ook maken we een testament. De vrijwilligers willen het executeurschap op zich nemen na zijn overlijden. Wat er na zijn dood overblijft mag naar een goed doel. Het maken van dit eenvoudige testament voorkomt lange procedures via gemeente om zijn huis te kunnen ontruimen en het zoeken van wettelijke erfgenamen in zijn vaderland.

In totaal zijn er in 2023 12 akten gepasseerd op het wijkplein (via Hoffspoor Notarissen).

Maart: 3 middagen spreekuur. 8 verschillende adviesvragen.

April: 4 middagen spreekuur. 11 verschillende adviesvragen

Mei: 4 middagen spreekuur. 13 verschillende adviesvragen

Juni: 4 middagen spreekuur. 12 verschillende adviesvragen

Juli: 1 middag spreekuur. 3 verschillende adviesvragen

In juli en augustus was het sociaal notariaat in verband met vakantie verder gesloten.

September: 4 middagen spreekuur. 8 verschillende adviesvragen

Oktober: 4 middagen spreekuur. 10 verschillende adviesvragen

November: 4 middagen spreekuur. 11 verschillende adviesvragen

December: 3 middagen spreekuur. 7 verschillende adviesvragen

Hiernaast was er iedere maand een zogenaamde "vertelmiddag" ofwel lezing. Ik dacht dat dit een eenvoudige manier was voor mensen om informatie te krijgen. Hiervan is echter nauwelijks gebruik gemaakt. Voor 2024 zijn deze vertelmiddagen dan ook niet meer gepland. We gaan proberen of we op een andere manier dichterbij de mensen kunnen komen. Ik denk voor de komende tijd vooral om contact te gaan leggen met de basisschool annex kindcentrum in de buurt en aan te sluiten bij bijvoorbeeld een koffieochtend voor ouders of een voorlichtingsavond. Ook schrijf ik ieder kwartaal een stukje voor de wijkkrant. Mijn plan is ook om meer in te zetten op sociale media.

Vrijwilligers en coördinatoren wijkcentrum De Kiek

Zoals hiervoor al bij de casus over de man uit voormalig Joegoslavië vermeld, is de grote kracht van het Sociaal Notariaat ook gelegen in de locatie, de plek in het wijkcentrum tussen de andere vrijwilligers en coördinatoren, die de wijk goed kennen, die soms al jaren bekend zijn met de doelgroep en mensen naar mij doorverwijzen.

Daarnaast word ik voor de website en sociale media geholpen door een vrijwilliger, Akkie de Rouw. Zij werkt in haar dagelijks leven als mantelzorgcoördinator voor Farent en heeft een grote rol gespeeld bij het tot stand komen van het contact met wijkcentrum De Kiek.

Toekomst

Voor de nabije toekomst wil ik graag verder gaan met het uitdragen van mijn ideaal, zowel binnen het notariaat als binnen de gemeente Den Bosch als binnenkort ook in Sittard-Geleen. Ik heb al voorzichtig wat contacten gelegd bij de verantwoordelijke wethouder in Sittard-Geleen.

Ik heb de KNB gevraagd om het contact ook weer wat te intensiveren na de zomer. Mijn droom is nog steeds dat het sociaal notariaat een landelijk fenomeen wordt. Ik besef dat het wellicht lastig wordt om mensen salaris te laten inleveren, maar een combinatie van heel veel mensen, veel plekken in alle grote steden in Nederland, en een soort fonds vanuit alle kantoren in Nederland zou toch mogelijk moeten zijn met alle kantoren samen. Er zijn vast meer notarissen die zelf iets kunnen missen en dit idee willen omarmen. Samenwerking met het Juridisch Loket kan ook uitgebreid worden, maar ik denk dat het kleinschalige eigenlijk nog beter en laagdrempeliger werkt. Ik ben ook erg benieuwd naar de uitkomsten van het onderzoek van de Radboud Universiteit. Ik heb goede hoop op nog meer medestanders. Het aantal leden van de werkgroep Toegang tot het Notariaat en ook de werkgroep Biculturele talenten, van welke werkgroepen ik beide deel uitmaak, en de medewerking vanuit de KNB en de politiek is bemoedigend!

Yvonne Vleeshouwers
Augustus 2024